

ZÁKON

ze dne 2020,

kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Čl. I

V zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 113/1997 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 437/2003 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 153/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 11/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 259/2017 Sb., zákona č. 310/2017 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 92/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb. a zákona č. 315/2019 Sb., se za § 16a vkládá nový § 16b, který včetně poznámky pod čarou č. x zní:

„§ 16b

(1) Fyzická osoba může dobrovolně přispět na starobní nebo invalidní důchod osobě blízké^{x)}, kterou si určí, a to ve výši jednoho procenta ze svých příjmů ze závislé činnosti a ze samostatné výdělečné činnosti.

(2) Příspěvek podle odstavce 1 lze hradit na základě oznámení učiněného poplatníkem České správě sociálního zabezpečení o výši příspěvku a jeho způsobu platby, identifikaci příjemce starobního nebo invalidního důchodu, a o čísle účtu, na který má být příspěvek odeslán. Oznámení lze učinit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení vyplácející starobní nebo invalidní důchod určené osobě blízké.

(3) Oznámení podle odstavce 2 musí být doručeno okresní správě sociálního zabezpečení nejpozději v den úhrady pojistného a musí obsahovat mimo jména poplatníka, také identifikaci osoby blízké.

(6) V případech uvedených v § 8 odst. 1 odvádí zaměstnavatel za zaměstnance rovněž příspěvek podle odstavce 1, a to ve výši stanovené v oznámení poplatníka podle odstavce 2.

(7) Ministerstvo práce a sociálních věcí stanoví prováděcím právním předpisem náležitosti oznámení podle odstavce 2.

---

x) § 24 odst. 1, zákona č. 155/1995 Sb.“.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o daních z příjmů

Čl. II

V § 35ba odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb. zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb. zákona č. 344/2013 Sb., zákona č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 113/2016 Sb. a zákona č. 170/2017 Sb., se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno ch), které včetně poznámky pod čarou č. x zní:

„ch) částku uhrazenou poplatníkem jako příspěvek osobě blízké k jejímu starobnímu nebo invalidního důchodu za zdaňovací období ^{x)}.“.

X)§ 16b zákona č. 589/1992 Sb.“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2021.

Důvodová zpráva:

A. Obecná část

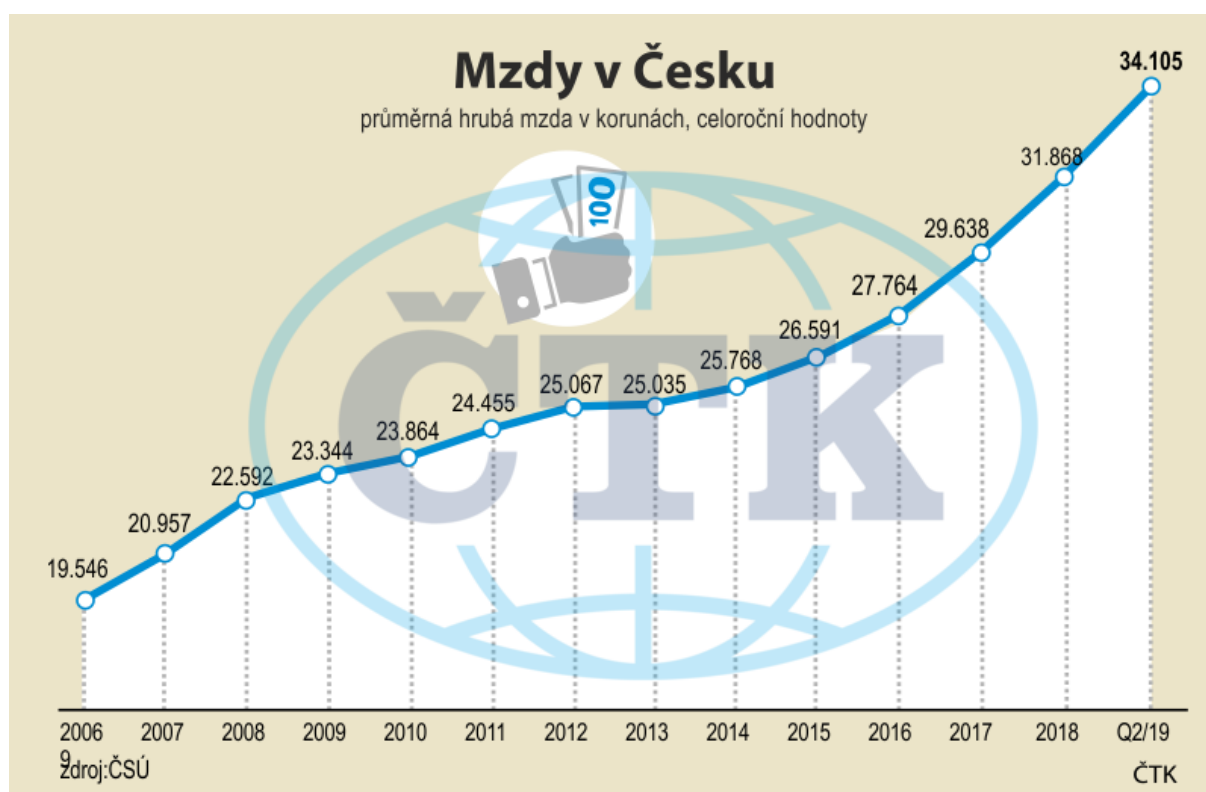
1. Zhodnocení platného právního stavu

Navrhuje se zavést dobrovolnou možnost přispívat k důchodu osobě blízké. Smyslem je zlepšit úroveň důchodů v rámci osob blízkých s tím, že nedojde ke zvýšení daňové zátěže osob, které budou dobrovolně přispívat k důchodům osob blízkých. Osobu blízkou stanoví § 24, odst. 1, zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Proto se současně navrhuje, aby zaplacená částka byla odečitatelnou položkou od daní poplatníka. Takový zákon v naší legislativě zatím není, proto nelze hodnotit platný právní stav.

2. Odůvodnění hlavních principů a nezbytnosti navrhované právní úpravy.

Navržená varianta řešení je formou jistého druhu daňové asignace – přesměrování části příjmu poplatníka daně z příjmů na jiný účel. Daňová asignace dává smysl jen vůči osobě blízké pobírající starobní nebo invalidní důchod. Návrh zákona zcela nenásilně a pro občany velmi přijatelně, zapojuje daně do důchodového systému.

Důležitou otázkou bylo, jaká výše daňové asignace zvolit? Limitovat příspěvek je nezbytností, aby nedošlo k výraznému snížení daňových příjmů. Proto se navrhuje stanovit maximální výši příspěvku osobě blízké ve výši 1 % hrubé mzdy.

Při jednom procentu by odeslaná částka byla v současné době asi ve výši 300 Kč (1 % mediánu) a neustále by se navyšovala podle růstu příjmů plátců.

Cílem předkládaného návrhu není navyšování výdajů poplatníka. Proto se navrhuje odečíst příspěvek formou asignace z daní z příjmů fyzických osob.

Zaměstnání nebo příjem z podnikání mělo v lednu celkem 4,96 milionu lidí, z toho 2,8 milionu mužů a 2,17 milionu žen. Míra zaměstnanosti mužů činila 78,8 procenta, u žen se zvýšila na 63 procent. V obou případech šlo o nejvyšší podíl za uplynulých 23 let. Od celkového počtu ekonomicky aktivních je třeba odečíst asi 350 tisíc pracujících seniorů, dále pracující studenty, pracující s nízkými příjmy a samozřejmě také lidi, kteří se z různých důvodů rozhodnou svým rodičům nepřispívat. Lze také předpokládat, že po přijetí zákona by byla nějaká náborová křivka, to znamená, že občané by se do asignace zapojovali postupně. V takovém případě lze odhadnout, že by mohl být nižší výběr daně z příjmů fyzických osob v rozsahu cca 2 – 3 mld. Kč. Samozřejmě ne každý poplatník bude chtít přispívat osobě blízké, proto by mohla být snížena daňová výtěžnost nižší. Za rok 2019 byl výtěžek daně z příjmů fyzických osob 216 mld. Kč. Částka 2 až 3 mld. Kč není nijak závratná, a tudíž je akceptovatelná.

Konkrétní provedení by bylo v tomto případě prokazatelné. Plátce by stanovenou formou oznámil České správě sociálního zabezpečení (dále ČSSZ), že bude přispívat osobě blízké, a to prostřednictvím odvodu na svůj účet důchodového pojištění. ČSSZ pošle na příslušný účet osobě, které je přispíváno k důchodům. Odpadá problém OSVČ a podnikajících osob, protože ty by pouze oznámily ČSSZ, jakou částku se rozhodly odvádět na bankovní účet osoby blízké. ČSSZ by vystavilo roční potvrzení o výši zaplacené částky, které by použil plátce daně z příjmů při ročním daňovém přiznání, jako slevu na dani. Vše je průkazné a tímto systémem se dosáhne zvýšení důchodů osoby blízké.

Je třeba zdůraznit, že velkým plusem předkládaného návrhu je psychologická podpora mezigenerační solidarity rodin, ale také určité populační opatření, protože čím více budou mít rodiny dětí, tím více mohou přispívat osobám blízkým k jejich důchodům. Předkládaný návrh má velmi důležitý aspekt v upevňování mezigenerační solidarity a upevňování rodinných vazeb širších rodin, které si mohou pomáhat.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky.

Navrhovaný zákon je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

4. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaný zákon je v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaný zákon je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, podle čl. 10 Ústavy a v souladu s ústavním pořádkem.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel,

zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaný zákon bude mít dopad na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty, a to v maximální výši 3 mld. Kč, ale bude mít příznivé sociální dopady na osoby, kterým bude přispíváno k důchodům. Navrhovaný zákon nebude mít žádné dopady na životní prostředí.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaný zákon nebude mít žádné dopady na ochranu soukromí a osobních údajů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaný zákon není spojen s žádnými korupčními riziky.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo ochranu státu

Navrhovaný zákon nemá vliv na bezpečnost nebo obranu státu.

B. Zvláštní část

K ČÁSTI PRVNÍ

Navrhuje se úprava zákona České národní rady č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, aby poplatník mohl přispívat 1% ze svých zdanitelných příjmů – hrubé mzdy na účet vybrané osobě blízké, a to na základě oznámení ČSSZ. Formulář oznámení stanoví prováděcí předpis, který do šesti měsíců po přijetí zákona, vydá MPSV ČR. Kopii oznámení předá osoba, která bude přispívat na účet osoby blízké prostřednictvím ČSSZ, svému zaměstnavateli, který uvedenou částku z platu poplatníka odvede na účet sociálního pojištění u ČSSZ.

K ČÁSTI DRUHÉ

Navrhuje se změna zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, která umožní snížení daně z příjmů poplatníka – fyzické osoby, o částku, kterou poplatník odvedl na účet ČSSZ, která tuto částku odeslala na bankovní účet osoby blízké, a to na základě potvrzení od ČSSZ.

K ČÁSTI TŘETÍ

Stanoví se účinnost k 1. lednu 2021. MPSV ČR stanoví vyhláškou způsob prohlášení o dobrovolném příspěvku osobě blízké na starobní nebo invalidní důchod prostřednictvím ČSSZ.

V Praze 12. února 2020.

Předkladatelé:

Václav Klaus v. r.

Zuzana Majerová Zahradníková v. r.